

แบบทดสอบหลังเรียน

1. ข้อใดต่อไปนี้แสดงให้เห็นถึงจุดอ่อนของการปฏิรูปการปกครองในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถได้เด่นชัดที่สุด

ก. “ครั้งนั้นเจ้าอ้ายพญา เจ้าอ้ายพญา พระราชกุมารท่านชนช้างด้วยกัน ณ สะพานป่าถ่าน ถึงพิราลัยทั้ง ๒ พระองค์ที่นั่น”

ข. “สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นถวัลราชพิภพ ทรงพระนามพระเจ้าปราสาททอง พระองค์ทรงทศพิธราชธรรมอันประเสริฐ”

ค. “พระราชกุมารท่านนั้นเป็นเหตุ (พระรัชฎาธิราช) จึงได้ราชสมบัติแก่พระไชยราชาธิราชเจ้า”

ง. “ทำการปราบดาภิเษกสมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราชเจ้า เสดยราชสมบัติกรุงพระนครศรีอยุธยา”

เฉลย ข การปฏิรูปการปกครองของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถส่งผลให้สมุหกลาโหมรับผิดชอบทหารทั้งหมด ทำให้มีอำนาจมากเกินไป สมเด็จพระเจ้าปราสาททองเดิมเคยดำรงตำแหน่งนี้มาก่อน แต่ก็สามารถใช้อำนาจดังกล่าวโค่นล้มราชวงศ์สุโขทัยได้สำเร็จ

2. ข้อใดต่อไปนี้แสดงให้เห็นถึงสาเหตุหนึ่งของการปฏิรูปการปกครองในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถได้เด่นชัดที่สุด

ก. “ครั้งนั้นเจ้าอ้ายพญา เจ้าอ้ายพญา พระราชกุมารท่านชนช้างด้วยกัน ณ สะพานป่าถ่าน ถึงพิราลัยทั้ง ๒ พระองค์ที่นั่น”

ข. “สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นถวัลราชพิภพ ทรงพระนามพระเจ้าปราสาททอง พระองค์ทรงทศพิธราชธรรมอันประเสริฐ”

ค. “พระราชกุมารท่านนั้นเป็นเหตุ (พระรัชฎาธิราช) จึงได้ราชสมบัติแก่พระไชยราชาธิราชเจ้า”

ง. “ทำการปราบดาภิเษกสมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราชเจ้า เสดยราชสมบัติกรุงพระนครศรีอยุธยา”

เฉลย ก ระบบเมืองลูกหลวงและเมืองหลาน เปิดโอกาสให้เจ้านายหลายพระองค์ทรงสามารถสะสมกำลังและสร้างบารมีได้เข้มแข็งพอที่จะอ้างสิทธิในราชบัลลังก์เมื่อสิ้นรัชกาลของพระมหากษัตริย์องค์ก่อนหน้า ซึ่งตรงกับตัวล็อกที่ 1 ซึ่งเจ้านายดังกล่าวเดิมปกครองเมืองลูกหลวงมาก่อน

3. “ไพร่ฟ้าหน้าปก กลางบ้านกลางเมือง มีถ้อยมีความ เจ็บท้องข้องใจ มักจักกลางถึงเจ้าถึงขุนบ่ไว้ ไปลั่นกะดิ่งอันท่านแขวนไว้ พ่อขุนรามคำแหงเจ้าเมืองได้ยินเรียกเมื่อถาม สอนความแก่นันด้วยชื่อ” ข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงลักษณะการปกครองแบบใด

ก. ธรรมราชา

ข. ปิตุลาธิปไตย

ค. สมบูรณาญาสิทธิราชย์

ง. เทวราชา

เฉลย ข ข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความผูกพันของสถาบันกษัตริย์ที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในสมัยพ่อขุนรามคำแหง ซึ่งกษัตริย์จะเปรียบเสมือนบิดา จึงตรงกับลักษณะการปกครองแบบปิตุลาธิปไตย

4. “อ้าองค์สุริย์ศรี มีธรรมส่อง ปกครองอย่างทรงพระเมตตา ดุจบิดรเหล่าประชา ทุกข์ร้อนใดใดกรายมา ไ้อ้ฟ้าเป็นดั่งฝนดับไฟ” เพลงดังกล่าวแสดงถึงลักษณะการปกครองใดชัดเจนที่สุด

ก. ธรรมราชา

ข. ปิตุลาธิปไตย

ค. สมบูรณาญาสิทธิราชย์

ง. เทวราชา

เฉลย ก เพลงดังกล่าวเน้นให้เห็นถึงความทรงธรรมของกษัตริย์ที่ปกครองและดูแลทุกข์สุขของไพร่ฟ้าด้วยความเมตตา และเปี่ยมไปด้วยธรรม จึงตรงกับลักษณะการปกครองแบบธรรมราชามากที่สุด

5 การที่หัวเมืองต่างๆไม่ส่งทหารมาช่วยกรุงศรีอยุธยาในคราวเสียกรุงครั้งที่สอง มีความเกี่ยวข้องกับข้อใดมากที่สุด

ก. การที่ระบบการปกครองให้อิสระต่อขุนนางผู้ปกครองเมืองพระยามหานครมากเกินไป

ข. การที่ระบบการปกครองให้อิสระต่อเจ้านายที่ปกครองเมืองลูกหลวงมากเกินไป

ค. ความแข็งแกร่งของกองทัพพม่าที่

ง. ความอ่อนแอของสมเด็จพระเจ้าเอกทัศ

เฉลย ก. เนื่องจากระบบการปกครองที่ให้ความเป็นอิสระต่อเจ้าเมืองชั้นนอกหรือเมืองพระยามหานครมากเกินไป ส่งผลให้หัวเมืองดังกล่าวต่างเตรียมทหารไว้รับศึกพม่าเสียเอง หรือเตรียมพร้อมตั้งตนเป็นใหญ่หากอยุธยาพ่ายแพ้พม่า ซึ่งสังเกตได้จากการตั้งเป็นชุมนุมต่างๆในช่วงหลังกรุงแตกถึงรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสิน

6 “พ่อกูชื่อศรีอินทราทิตย์ แม่กูชื่อนางเสือง” อยากทราบว่า “ศรีอินทราทิตย์” ที่หมายถึงในข้อความดังกล่าว เป็นบุคคลเดียวกับพระนามในตัวเลือกใด

- ก. พ่อขุนบานเมือง
- ข. พ่อขุนบางกลางหาว
- ค. พ่อขุนรามคำแหง
- ง. พ่อขุนผาเมือง

เฉลย ข. ข้อความดังกล่าวมาจากศิลาจารึกหลักที่ 1 ซึ่ง คำว่า “กู” หมายถึงตัวพ่อขุนรามคำแหง ดังนั้น พระนาม “ศรีอินทราทิตย์” ซึ่งเป็นพระราชบิดาของพ่อขุนรามคำแหง คือพ่อขุนบางกลางหาว

7 “ผู้ร้ง” เป็นผู้ปกครองหัวเมืองชั้นใด

- ก. หัวเมืองชั้นเอง
- ข. หัวเมืองชั้นโท
- ค. หัวเมืองชั้นตรี
- ง. หัวเมืองชั้นจัตวา

เฉลย ง. “ผู้ร้ง” เป็นผู้ปกครองหัวเมืองชั้นจัตวา โดยตัวผู้ร้งไม่มีอำนาจการสั่งด้วยตนเอง แต่ต้องฟังคำสั่งจากเสนาบดีในราชธานี

8 การปกครองแบบทวารวดี เป็นการปกครองที่อยู่ยารับมาจากเขมร เป็นอิทธิพลความเชื่อของศาสนาใด

- ก. พุทธ
- ข. พราหมณ์
- ค. คริสต์
- ง. อิสลาม

เฉลย ข การปกครองแบบทวารวดีเป็นการปกครองที่เชื่อว่ากษัตริย์เป็นประดุจพระคเริะ หรือพระนารายณ์ ซึ่งเป็นเทพเจ้าที่สำคัญของศาสนาพราหมณ์

9 การแต่งตั้งยกกระบัตร เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใด

- ก. นครบาล
- ข. ธรรมาธิกรณ์
- ค. โกษาธิบดี
- ง. เกษตราธิการ

เฉลย ข. ธรรมาธิกรณ์ หรือ กรมวัง มีหน้าที่เกี่ยวกับราชสำนัก การยุติธรรม ตัดสินคดี แต่งตั้งยกกระบัตร ซึ่งมีหน้าที่ออกไปประจำอยู่ตามหัวเมืองเพื่อสอดส่องอรรถคดี, ตำแหน่งเจ้าพนักงานเกี่ยวกับอรรถคดี ตรงกับอัยการในปัจจุบัน

10 “เป็นลูกหลวงทางด้านเหนือของกรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระเจ้าอยู่ทองทรงส่งสมเด็จพระราเมศวรพระราชโอรสไปปกครอง” เมืองดังกล่าวคือเมืองใด

- ก. ลพบุรี
- ข. ศรีสัชนาลัย
- ค. สุพรรณบุรี
- ง. ส่องแคว

เฉลย ก ลพบุรีเป็นลูกหลวงทางด้านเหนือของกรุงศรีอยุธยา ซึ่งสมเด็จพระเจ้าอยู่ทองทรงส่งสมเด็จพระราเมศวรพระราชโอรสไปปกครอง